

รูปแบบการบริหารหลักสูตรให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานสาขาวิชาปรัชญา คณะศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

A MODLE OF MANAGEMENT IN PHILOSOPHICAL PROGRAM STANDARD, FACULTY OF RELIGION AND PHILOSOPHY MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY

ดร.ทวี เลี้ยวประโคน*

วันรับ 15 / ธันวาคม / 2563

ตรวจสอบ 17-20 / ธันวาคม / 2563

ตอบรับ 23 / ธันวาคม / 2563

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาหลักเกณฑ์มาตรฐานของหลักสูตรศาสนศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาปรัชญาให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน 2) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรศาสนศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาปรัชญาให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน และ 3) เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารหลักสูตรให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน สาขาวิชาปรัชญา คณะศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ประชากรที่ใช้ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ คืออาจารย์ประจำหลักสูตรจำนวน 20 รูป/

คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม และ สัมภาษณ์เชิงลึกรายบุคคล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมี 2 ประเภท ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนาคือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารหลักสูตรให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานสาขาวิชาปรัชญา คณะศาสนาผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารหลักสูตรให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานสาขาวิชาปรัชญา คณะศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยพบว่า ด้านที่

มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านการเรียนการสอน ด้านที่ต่ำสุด คือด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

ด้านหลักสูตรและเนื้อหา เมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือวัตถุประสงค์ของหลักสูตรในสาขาวิชาที่ท่านบริหารอยู่มีความเหมาะสม ด้านที่ต่ำสุด คือรายวิชาในหลักสูตร

ด้านการเรียนการสอน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือการส่งเสริมความคิดเชิงวิเคราะห์วิจารณ์ ด้านที่ต่ำสุด คือการส่งเสริมให้เกิดความใฝ่รู้

ด้านอาจารย์ผู้สอน เมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือมีการติดตามความรู้ใหม่ๆ และนำมาเชื่อมโยงกับการเรียนการสอน ด้านที่ต่ำสุด คือในการเป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับในวงวิชาการ

ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ เมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือหนังสือ ตำรา เอกสาร สื่อการเรียนรู้ในห้องสมุดที่เพียงพอ และความทันสมัย ด้านที่ต่ำสุด คือห้องปฏิบัติการ เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์ที่มีความทันสมัยและเพียงพอต่อการทำงาน

คำสำคัญ

1. รูปแบบการบริหารหลักสูตร 2. เกณฑ์มาตรฐาน 3. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ด้านการเรียนการสอน เมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือการส่งเสริมความคิดเชิงวิเคราะห์วิจารณ์ ด้านที่ต่ำสุด คือการส่งเสริมให้เกิดความใฝ่รู้

ด้านอาจารย์ผู้สอน เมื่อพิจารณาราย

ด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือมีการติดตามความรู้ใหม่ๆ และนำมาเชื่อมโยงกับการเรียนการสอน ด้านที่ต่ำสุด คือในการเป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับในวงวิชาการ

ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ เมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือหนังสือ ตำรา เอกสาร สื่อการเรียนรู้ในห้องสมุดที่เพียงพอ และความทันสมัย ด้านที่ต่ำสุด คือห้องปฏิบัติการ เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์ที่มีความทันสมัยและเพียงพอต่อการทำงาน

คำสำคัญ : 1. รูปแบบการบริหารหลักสูตร 2. เกณฑ์มาตรฐาน 3. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ABSTRACT

This research has the aims to study: 1) the standard criteria of Bachelor degree of Philosophy following Thailand Quality Framework, 2) the methods to develop Bachelor degree of Philosophy in accordance with Thailand Quality Framework, and 3) the models to administrate Bachelor degree of Philosophy of Mahamakut Buddhist University. The researcher collected the data from 20 People by the questionnaires and individual in-depth interview, and analyzed the by mean, percentage, and standard deviation statistics. The results were as follows:

The overall of Bachelor degree of Philosophy administrative models was found that the highest mean level was the aspect of teaching and the lowest mean level was supporting education tools.

For the syllabus, it was found that the highest mean level was appropriate objectives, and the lowest mean level was the subjects.

For the method of teaching, it was found that the highest mean level was critical thinking, and the lowest mean level was the way to support the students to understand the lessons.

For the faculties, it was found that the highest mean level was new and update knowledge related to the subjects, and the lowest mean level was the acceptance of academic society.

For the supporting educational tools, the highest mean level was the sufficiency of textbook in library, and the lowest mean level was the sufficiency of information technology.

Keyword: 1. Course management style 2. Benchmark 3. Mahamakut Buddhist University

1. บทนำ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จำนวน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้เอกสารประกอบหลักสูตรฯ แกนกลาง ดังนี้คือ แนวทางการบริหารหลักสูตร แนวทางการจัดการเรียนรู้ และแนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนด “วิสัยทัศน์” “หลักการ” “จุดหมาย” สมรรถนะ

สำคัญ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มาตรฐานการเรียนรู้ (รวมทั้งตัวชี้วัด) กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โครงสร้างเวลาเรียน และศึกษาเอกสาร แนวทางการบริหารหลักสูตรอย่างละเอียดจะทำให้ทราบว่า สถานศึกษาจะต้องดำเนินการใช้หลักสูตรฯ อย่างไร เอกสารแนวทางการจัดการเรียนรู้จะให้แนวทางการจัดการเรียนรู้ที่มีมาตรฐานเป็นเป้าหมาย สื่อการจัดการเรียนรู้ การจัดคำอธิบายรายวิชา การจัดทำหน่วยการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณภาพ มาตรฐานการเรียนรู้ ส่วนเอกสารแนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ แนะนำการบริหารจัดการงานวัดผลของสถานศึกษา การจัดทำระเบียบว่าด้วยการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ระดับชั้นเรียน ตลอดจนเอกสารหลักฐานการศึกษาที่ต้องใช้แล้วมีความสำคัญการจัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้แบ่งการศึกษาไว้ดังนี้คือ ระดับประถมศึกษา เป็นระดับการศึกษาที่มุ่งเน้นทักษะพื้นฐานด้านการอ่านการเขียน การคิดคำนวณ การคิดพื้นฐาน การติดต่อสื่อสาร กระบวนการเรียนรู้ทางสังคม และพื้นฐานความเป็นมนุษย์ การพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างสมบูรณ์และสมดุลทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคมและวัฒนธรรม โดยเน้นการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นระดับการศึกษาที่มุ่งเน้นผู้เรียนได้สำรวจความถนัด และความสนใจของตนเอง ส่งเสริมให้การพัฒนาบุคลิกภาพส่วนตน มีทักษะในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดสร้างสรรค์ และคิดแก้ปัญหา มีทักษะในการดำรงชีวิต มีทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความดีงาม และมีความภูมิใจในความเป็นไทย ตลอดจนใช้เป็นพื้นฐาน ในการประกอบอาชีพ

หรือการศึกษาต่อ และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นระดับการศึกษาที่มุ่งเน้นการเพิ่มพูนความรู้และทักษะเฉพาะด้าน สนองตอบความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียนแต่ละคนทั้งด้านวิชาการ และวิชาชีพ มีทักษะ มีทักษะในการใช้วิทยาการและเทคโนโลยี ทักษะกระบวนการคิดขั้นสูงสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ มุ่งพัฒนาตนและประเทศตามบทบาทของตน สามารถเป็นผู้นำและผู้ให้บริหารชุมชนในด้านต่างๆ

ตามประกาศมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2558* ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับอาจารย์ประจำหลักสูตร ในการพัฒนาการเรียนการสอนที่จะต้องมีความคุณสมบัตินำไปเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งหมายถึง อาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาของหลักสูตรที่เปิดสอน ซึ่งมีหน้าที่สอนและค้นคว้าวิจัยในสาขาวิชาดังกล่าว ทั้งนี้ สามารถเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรหลายหลักสูตรได้ในเวลาเดียวกันแต่ต้องเป็นหลักสูตรที่อาจารย์ผู้นั้นมีคุณวุฒิตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาของหลักสูตร และ “อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร” หมายถึง อาจารย์ประจำหลักสูตรที่มีภาระหน้าที่ในการบริหารและพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน ตั้งแต่การวางแผน การควบคุมคุณภาพ การติดตามประเมินผลและการพัฒนาหลักสูตร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรต้องอยู่ประจำหลักสูตรนั้นตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษา โดยจะเป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรเกินกว่า 1 หลักสูตรในเวลาเดียวกันไม่ได้ ยกเว้น พหุวิทยาการหรือสหวิทยาการ ให้เป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรได้อีกหนึ่งหลักสูตร

*ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 132 ตอนพิเศษ 295 ง หน้าที่..15
**มคอ.2 สาขาวิชาปรัชญา (หลักสูตร พ.ศ.2563)

และอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสามารถเข้าได้ไม่เกิน 2 คน โดยมีปรัชญาหลักสูตรคือมุ่งให้การผลิตบัณฑิตมีความสัมพันธ์สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาของชาติ ปรัชญาของการอุดมศึกษา ปรัชญาของสถาบันอุดมศึกษา และมาตรฐานวิชาการและอาชีพที่เป็นสากล ให้การผลิตบัณฑิตระดับอุดมศึกษาอยู่บนฐานความเชื่อว่า กำลังคนที่มีคุณภาพต้องเป็นบุคคลที่มีจิตสำนึกของความเป็นพลเมืองที่ดีที่สร้างสรรค์ประโยชน์ต่อสังคม และมีศักยภาพในการพึ่งพาตนเองบนฐานภูมิปัญญาไทย ภายใต้กรอบศีลธรรมจรรยาอันดีงาม เพื่อนำพาประเทศสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนและทัดเทียมมาตรฐานสากล ทั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อกำกับส่งเสริมกระบวนการผลิตบัณฑิตที่เน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีลักษณะของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ สามารถดำรงตนอยู่ในสังคมพหุวัฒนธรรมภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ ที่มีการสื่อสารแบบไร้พรมแดน มีศักยภาพในการเรียนรู้ตลอดชีวิตมีความสามารถในการปฏิบัติงานได้ตามกรอบมาตรฐานและจรรยาบรรณที่กำหนด สามารถสร้างสรรค์งานที่เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม ทั้งในระดับท้องถิ่นและสากล

คณะศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้ดำเนินการเปิดการเรียนการสอน 3 สาขาวิชา(หลักสูตรปรับปรุง 2559)** ได้แก่ 1.สาขาวิชาพุทธศาสตร์ 2. สาขาวิชาปรัชญา 3.สาขาวิชาศาสนศึกษา ซึ่งหลักสูตรทั้ง 3 นี้ได้รับการรับรองจากสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาเรียบร้อยแล้ว ประเด็นสำคัญของหลักสูตรได้แก่องค์ประกอบที่ 1.เรื่องมาตรฐานคุณวุฒิอาจารย์ประจำหลักสูตร ที่ต้องมีคุณวุฒิตรงกับสาขาวิชาและมีคุณสมบัติ

ได้แก่ผลงานทางวิชาการเป็นไปตามประกาศเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ.2558... ซึ่งในเกณฑ์ได้พูดถึงคุณวุฒิ คุณสมบัติไว้ว่าอาจารย์ประจำหลักสูตร มีคุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าหรือมีตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ และต้องมผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการอย่างน้อย 1 รายการ ในรอบ 5 ปีย้อนหลัง

จากที่กล่าวมา ในการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตรปี 2563 ปัญหาของการบริหารหลักสูตรให้เป็นไปตามเกณฑ์นั้น คณะกรรมการประเมินได้ให้ข้อเสนอแนะให้อาจารย์ประจำหลักสูตรและอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรจะต้องมีภาระหน้าที่ในการบริหารและพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน จะต้องมีการวางแผน การควบคุมคุณภาพ การติดตามประเมินผลและการพัฒนาหลักสูตรให้เป็นไปตามเกณฑ์

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องรูปแบบการบริหารหลักสูตรให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานสาขาวิชาปรัชญา คณะศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เพื่อศึกษาหลักเกณฑ์มาตรฐานของหลักสูตร และศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรสาขาวิชาปรัชญาให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน พร้อมกับสร้างรูปแบบการบริหารหลักสูตรให้เป็นไปตามมาตรฐานสาขาวิชาปรัชญา คณะศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนายิ่งๆ ขึ้นไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

* ที่มา : ฝ่ายทะเบียน คณะศาสนาและปรัชญา สาขาวิชาปรัชญา

1. เพื่อศึกษาหลักเกณฑ์มาตรฐานของหลักสูตรศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญาให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน

2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญาให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน

3. เพื่อวิเคราะห์รูปแบบการบริหารหลักสูตรให้เป็นไปตามมาตรฐาน สาขาวิชาปรัชญา คณะศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative)และสัมภาษณ์ (Mixed method research) เรื่อง รูปแบบการบริหารหลักสูตรให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานสาขาวิชาปรัชญา คณะศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ข้อมูลบางอย่างไม่สามารถเก็บได้จากเอกสาร จึงจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลโดยตรง กับอาจารย์ประจำหลักสูตรที่เกี่ยวข้องโดยตรง โดยใช้แบบการวิจัย คือ Crass Sectional Study ซึ่งมีขั้นตอนในการเก็บวิธีการหรือการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

3.1 ประชากรที่ศึกษาและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร ที่ทำการศึกษาในครั้งนี้ คืออาจารย์ประจำหลักสูตรคณะศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2560 มีจำนวนทั้งสิ้น จำนวน 20 รูป/คน*

3.1.2กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อาจารย์ประจำหลักสูตรคณะศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2560 มีจำนวนทั้งสิ้น จำนวน 20 รูป/คน โดยใช้

เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดและรวมถึงเข้าถึงข้อมูลโดยตรง คือการสัมภาษณ์เชิงลึก

3.2 เทคนิคและวิธีการเลือกตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของอาจารย์ประจำหลักสูตร และได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 20 รูป โดยการรับข้อมูลทั้งทาง

ตรงและทางอ้อม สัมภาษณ์เชิงลึก ดังต่อไปนี้

3.2.1 วิธีแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างให้ตรงตามหลักเกณฑ์หรือจุดมุ่งหมายของผู้วิจัย ได้กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย และสถานที่ปฏิบัติงานตามตาราง ดังนี้

ลำดับที่	ชื่อ - นามสกุล-ฉายา		ภาระหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
1	นายทวี เสียวประโคน	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย	อาจารย์ประจำหลักสูตร
2	นายประเวช เวทแก้ว	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย	อาจารย์ประจำหลักสูตร
3	นายกำธร เพี้ยเอี้ย	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย	อาจารย์ประจำหลักสูตร
4	นายสำราญ โคตรสมบัติ	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย	อาจารย์ประจำหลักสูตร
5	นายไชย คชเสนีย์	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย	อาจารย์ประจำหลักสูตร
6	พระครูธรรมธะมลิน กิตติปาโล (แสงมีม)	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย	อาจารย์ประจำหลักสูตร
7	พระครูวินัยการโกวิท	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย	อาจารย์ประจำหลักสูตร
8	นายสุชาติ อ่อนสร้อย	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย	.อาจารย์ประจำหลักสูตร
9	นายอภิชัย พลายเนาว์	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย	อาจารย์ประจำหลักสูตร
10	นายชาญพัฒน์ จำจั่น	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย	อาจารย์ประจำหลักสูตร
11	พระครูวิกรมธรรมธัช (พีระ คัมภีร์ธรรม)	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด	อาจารย์ประจำหลักสูตร
12	พระครูปราโมทย์ศีลคุณ (สำราญ ศรีตะวัน)	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย	อาจารย์ประจำหลักสูตร
13	นายทองเปลือง อภัยวงศ์	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย	อาจารย์ประจำหลักสูตร
14	นายสุเมษฐ์ เทพโสภะ	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย	อาจารย์ประจำหลักสูตร
15	นายอุทัย ภูคตหิน	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย	อาจารย์ประจำหลักสูตร
16	พระครูศิริโสธรคณารักษ์ (ชัยชนะ นาทองไชย)	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย	อาจารย์ประจำหลักสูตร
17	นายจรัส บุคคาพงษ์	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย	อาจารย์ประจำหลักสูตร
18	นายวิพจน์ วันคำ	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย	อาจารย์ประจำหลักสูตร
19	นายนิคม ปาทะวงศ์	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย	อาจารย์ประจำหลักสูตร
20	นายรัชชัย ขยันทำ	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย	อาจารย์ประจำหลักสูตร

สรุปตามตารางดังกล่าว ก็จะได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นอาจารย์ในมหาวิทยาลัยมหา

มกุฏราชวิทยาลัยทั้ง 4 วิทยาเขตๆ ละ 5 รูป/คน รวมเป็น 20 รูป/คน

3.2.2 การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ด้วยวิธีการให้อาจารย์ทั้งหมด 20 รูป/คนเข้าสัมภาษณ์โดยตรง โดยใช้เวลารูปละไม่เกิน 20 นาที โดยจับฉลากการเข้าสัมภาษณ์และตอบแบบสอบถามทีละรูปจนครบ 20 รูป/คน

3.3 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสารวิชาการ ตำรา งานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มขีดความสามารถของอาจารย์ประจำหลักสูตรเพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบสัมภาษณ์
2. นำแบบสัมภาษณ์เสนอผู้เชี่ยวชาญหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างแบบสัมภาษณ์กับวัตถุประสงค์ และความถูกต้องของเนื้อหา การใช้ภาษาที่เหมาะสมของข้อคำถามว่าสอดคล้องกับสิ่งที่ต้องวัดเพียงใด ซึ่งได้ค่าเท่ากับ + 1 ทุกข้อซึ่งผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ได้แก่ พระศรีวินยาภรณ์ , ดร. พระมหาบุญศรี ญาณวุฑฺโฒ,ผศ.ดร. และศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.สมานพ ศิวารัตน์
3. ขอรับเครื่องมือในการวิจัยจากผู้เชี่ยวชาญกลับคืนแล้ว นำมาปรับปรุงแก้ไขตามผู้เชี่ยวชาญแนะนำและให้ข้อเสนอแนะของเครื่องมือวิจัยให้ถูกต้องสมบูรณ์
4. นำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงเรียบร้อยแล้ว ทำการสัมภาษณ์อาจารย์ประจำหลักสูตรและอาจารย์พิเศษประจำบัณฑิตวิทยาลัย จำนวน 22 รูป/คน ต่อไป

3.4 ข้อมูลที่ใช้ในการทำวิจัย มี 2 ประเภท คือ

3.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ผู้วิจัยได้สังเกต รูปแบบการบริหารหลักสูตร สาขาวิชาปรัชญา เกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรสาขาปรัชญา ประกอบกับการสอบถามจากแหล่งข้อมูลอื่นๆ

3.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารต่างๆ มีหนังสือ เช่น พระไตรปิฎก พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม ตำรามงคลชีวิต ตำรา วารสาร กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2522 หลักสูตรศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559) และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนระบบ Internet

3.5 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามด้วยตนเองโดยอาศัยแนวคิดและทฤษฎี และแบบสัมภาษณ์เชิงลึก และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามผลการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย การนิยาม ซึ่งมีคำถาม ปิด (Closed-ended) และเปิด(Open-ended) แล้วให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา (Content validity) แล้วนำไปทดลองใช้ (Try- out) กับกลุ่มประชากรที่มีลักษณะคล้ายกัน ได้แก่อาจารย์ประจำหลักสูตร คณะสาขาวิชาปรัชญามหาวิทยาลัยจุฬาลงกรราชวิทยาลัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 20 ตัวอย่าง แล้วนำข้อบกพร่องมาปรับปรุงแก้ไข จึงเป็นเครื่องมือที่ได้มาตรฐาน ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม รูปแบบการบริหารหลักสูตรให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานสาขาวิชาปรัชญา คณะศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ลักษณะของคำถามเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถาม รูปแบบการบริหาร หลักสูตรศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา คณะศาสนาและปรัชญา ซึ่งได้ประยุกต์เข้ากับการปฏิบัติงาน ซึ่งแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับตามวิธีของลิเคิร์ท โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

โดยกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย โดยถือเกณฑ์ดังนี้*

ค่าเฉลี่ย	แปลความหมาย
4.50 – 5.00	มีรูปแบบการบริหารหลักสูตร อยู่ในระดับมากที่สุด
3.50 – 4.49	มีรูปแบบการบริหารหลักสูตร อยู่ในระดับมาก
2.50 – 3.49	มีรูปแบบการบริหารหลักสูตร อยู่ในระดับปานกลาง
1.50 – 2.49	มีรูปแบบการบริหารหลักสูตร อยู่ในระดับน้อย
1.00 – 1.49	มีรูปแบบการบริหารหลักสูตร อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรค แนวทางและข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 4 แบบสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน 8 ข้อ

3.6 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยอาศัยแนวคิดทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาสร้างด้วยการใช้คำถามเปิด (Open-ended question) และคำถามปิด (Close-ended question) เป็นคำถามประมาณค่าร้อยละผู้ตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถาม (Content Validity) จำนวน 4 คน ได้แก่ ผศ.ดร.บุญร่วม คำเมืองแสน หัวหน้าภาควิชาศาสนศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ผศ.ดร.แหวนทอง บุญคำ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, และ ผ.ศ.มงคล มาลี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย ในการทำวิจัยเรื่องนี้ผู้วิจัยได้ใช้สถิติแบบบรรยายได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการทดสอบความความแปรปรวนชนิดทางเดียว (One-Way ANOVA) สำหรับนำมาบรรยายข้อมูลทั่วไปและทดสอบความแตกต่างของ

* บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 111

2 ตัวแปรด้วยค่า t-test

3.8 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้วางแผนดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลไว้ ดังต่อไปนี้

1. มีหนังสือไปถึงอาจารย์อาจารย์ประจำหลักสูตรเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลและสัมภาษณ์
 2. เดินทางไปเก็บรวบรวมข้อมูลตาม วัน เวลา ที่กำหนดไว้
 3. อธิบายและชี้แจงพร้อมทั้งขอความร่วมมือและขอเวลาตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง
 4. นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ทางวิชาการเพื่อใช้ประโยชน์ต่อไป
 5. ในระหว่างการเก็บรวบรวมข้อมูลใช้เทคนิคการสังเกตการณ์ช่วยในการดูความจริงใจของผู้ตอบแบบสอบถามด้วยและแบบสัมภาษณ์เชิงลึกที่เก็บรวบรวมได้และสมบูรณ์มีทั้งหมด 20 ตัวอย่าง
- 3.9 การวิเคราะห์ข้อมูล** ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์และประเมินผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป ที่มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยแล้ววิเคราะห์ข้อมูล เพื่อคำนวณหาค่าทางสถิติสำหรับตอบปัญหาการวิจัย และวัตถุประสงค์ของการวิจัย

4. สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารหลักสูตรให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานสาขาวิชาปรัชญา คณะศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยข้อมูล เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยทำการศึกษาและสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งมีผลสรุปการวิจัยได้ ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล

จำแนกตามเพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชายทั้งหมด จำนวน 20 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งอาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาปรัชญานั้นไม่มีเพศหญิง มีวุฒิการศึกษาปริญญาโท จำนวน 18 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 90.00 รองลงมาคือ ปริญญาเอก จำนวน 2 รูป คิดเป็นร้อยละ 10.00 มีตำแหน่งทางวิชาการ จำนวน 18 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 90.00 รองลงมาคือ ตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ จำนวน 2 รูป คิดเป็นร้อยละ 10.00 และมีประสบการณ์การทำงาน 6-10 ปี มีจำนวน 9 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 45.00 รองลงมาคือ 11 ปีขึ้นไป จำนวน 6 รูป คิดเป็นร้อยละ 30.00 และ น้อยกว่า 5 ปี มีจำนวน 5 รูป คิดเป็นร้อยละ 25.00

ผลการวิเคราะห์ รูปแบบการบริหารหลักสูตรให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน ของสาขาวิชาปรัชญา คณะศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย โดยภาพรวม พบว่า รูปแบบการบริหารหลักสูตรให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน สาขาวิชาปรัชญา คณะศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย โดยภาพรวม พบว่า รูปแบบการบริหารหลักสูตรให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน สาขาวิชาปรัชญา คณะศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย โดยภาพรวม อยู่ในระดับปฏิบัติ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = 3.63 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.51 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ย 3.75 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.58 ด้านที่ต่ำสุดคือด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย 3.55 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.45 ตามลำดับสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ย 3.47 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.44 ตามลำดับ

ส่วนรูปแบบการบริหารหลักสูตรให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานสาขาวิชาปรัชญา คณะศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ข้อมูล มีผลการวิเคราะห์รายด้าน ดังนี้

ด้านหลักสูตรและเนื้อหา พบว่า รูปแบบการบริหารหลักสูตรให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน สาขาวิชาปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = 3.73 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.57 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร ในสาขาวิชาที่ท่านบริหารอยู่มีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = 3.87 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.64 ด้านที่ต่ำสุดคือ รายวิชาในหลักสูตร มีความทันสมัย มีค่าเฉลี่ย($\bar{x}$) = 3.44 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.40 ตามลำดับ

ด้านความรู้ พบว่า รูปแบบการบริหารหลักสูตรให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานสาขาวิชาปรัชญา คณะศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = 3.63 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.44 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือการส่งเสริมความคิดในเชิงวิเคราะห์วิจารณ์ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = 3.78 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.45 ด้านที่ต่ำสุดคือ การส่งเสริมให้เกิดความใฝ่รู้ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = 3.64 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.57 ตามลำดับ

ด้านอาจารย์ผู้สอน พบว่า รูปแบบการบริหารหลักสูตรให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานสาขาวิชาปรัชญา คณะศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = 3.68 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.41 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการติดตามความรู้ใหม่ๆ และนำมาเชื่อมโยงกับการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = 3.75 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.41 ด้านที่ต่ำสุดคือ ใน เป็นผู้ที่ได้รับการ

ยอมรับในวงวิชาการ มีค่าเฉลี่ย($\bar{x}$) = 3.63 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.45 ตามลำดับ

ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ พบว่ารูปแบบการบริหารหลักสูตรให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานสาขาวิชาปรัชญา คณะศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับปฏิบัติ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = 3.61 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.44 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หนังสือ/ตำรา/เอกสาร/สื่อการเรียนรู้ในห้องสมุดที่เพียงพอ และความทันสมัย ($\bar{x}$) = 3.70 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.40 ด้านที่ต่ำสุดคือห้องปฏิบัติการ/เครื่องคอมพิวเตอร์/เครื่องพิมพ์มีความทันสมัยและเพียงพอต่อการทำงาน มีค่าเฉลี่ย($\bar{x}$) = 3.53 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.48 ตามลำดับ

5. อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยรูปแบบการบริหารหลักสูตรให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานสาขาวิชาปรัชญาคณะศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย สามารถนำมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. รูปแบบการบริหารหลักสูตรให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานสาขาวิชาปรัชญา คณะศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พบว่า รูปแบบการบริหารหลักสูตรให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานสาขาวิชาปรัชญา มีการบริหารที่เป็นไปตามมาตรฐานซึ่งสอดคล้องกับ วัชรวลี วัชรวิงศ์ ณ อยุธยา* ได้กล่าวว่าการบริหารหลักสูตร หมายถึงการจัดการและการดำเนินการ การควบคุมดูแล ส่งเสริมและสนับสนุนให้การจัด

กิจกรรมต่างๆในสถาบันการศึกษาตอบสนองต่อวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายของหลักสูตรโดยใช้ทรัพยากรการบริหารที่มีอยู่อย่างจำกัด ในสถาบันการศึกษานั้นให้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพสูงสุด การบริหารหลักสูตรมีจุดมุ่งหมายหลักเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและโดยที่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานได้เปิดศักราชใหม่ให้การบริหารหลักสูตร โดยให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบในทุกๆ ด้านจึงนับเป็นการเปิดศักราชแห่งการเรียนรู้อย่างแท้จริง ให้กับเด็กและเยาวชนไทยที่ตั้งอยู่บนหลักของการเรียนรู้ที่คำนึงถึงชีวิตและความเป็นจริงที่ผู้เรียนจะเผชิญอยู่ทั้งในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต ตลอดจนสภาพแวดล้อมในทุกมิติที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับชีวิตของผู้เรียน และ ประไพศรี ชันคำ ได้ศึกษาการบริหารงานตามเกณฑ์มาตรฐานในโรงเรียนปฏิรูปการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ผลการวิจัยพบว่า “โรงเรียนปฏิรูปการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ได้มีการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ มีการกำหนดแผนการดำเนินงานโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดขั้นตอนการประชุมและอนุมัติแผน มีแผนที่ดำเนินการสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน โรงเรียนสามารถปฏิบัติตามแผนได้ มีการจัดระบบงานที่ชัดเจนมอบหมายงานตรงกับความรู้ ความสามารถส่งเสริมให้บุคลากรมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ออกคำสั่งเป็นลายลักษณ์อักษร มีการประชุมชี้แจงแนวปฏิบัติตามแผน เพื่อให้เกิดความเข้าใจทิศทางการประสานงานและความสัมพันธ์ของงานแต่ละฝ่ายอย่างชัดเจน การควบคุมการกำกับติดตาม มีแผนการดำเนินงานอย่าง

* วัชรวลี วัชรวิงศ์ ณ อยุธยา.(2552) การบริหารจัดการหลักสูตร.สืบค้นเมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2553,จาก<http://203.144.133.41/km/index.php?option=com>

เป็นลายลักษณ์อักษร มีผู้รับผิดชอบโดยตรง การรายงานเป็นลักษณะบันทึกข้อความ การประเมินผล การดำเนินการทั้งการบันทึกข้อความและสรุปจากแบบสอบถามโดยหัวหน้าฝ่ายและผู้รับผิดชอบงานนั้นๆ โดยมีหน่วยเหนือขึ้นไปเป็นผู้กำกับติดตามในระดับหน่วยงานตามลำดับอีกทั้งมีการบริหารงานตามเกณฑ์มาตรฐาน

2. ผลการวิจัยด้านหลักสูตรและเนื้อหาวิชา รูปแบบการบริหารหลักสูตรให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานสาขาวิชาปรัชญา คณะศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย พบว่าด้านเนื้อหาวิชาที่เป็นไปในทางเดียวกัน เนื้อหาวิชาซึ่งสอดคล้องกับ ทิศนา แคมมณี (2545: 221-296) กล่าวว่า จากการสังเกตและวิเคราะห์ผลงานของนักการศึกษาผู้ค้นคิดระบบและรูปแบบการจัดการเรียนการสอนต่าง ๆ พบว่านักศึกษานิยมใช้คำว่า “ระบบ” ในความหมายที่เป็นระบบใหญ่ ๆ เช่นระบบการศึกษา หรือถ้าเป็นระบบการเรียนการสอน ก็จะครอบคลุมองค์ประกอบสำคัญ ๆ ของการเรียนการสอนในภาพรวม และนิยมใช้คำว่า “รูปแบบ” กับระบบที่ย่อยกว่า โดยเฉพาะกับ “วิธีสอน” ซึ่งเป็นองค์ประกอบย่อยที่สำคัญของระบบการเรียนการสอน ดังนั้นการนำวิธีสอนใด ๆ มาจัดทำอย่างเป็นระบบตามหลักและวิธีการจัดระบบแล้ว วิธีสอนนั้นก็จะกลายเป็น “ระบบวิธีสอน” หรือที่นิยมเรียกว่า “รูปแบบการเรียนการสอน”

3. ผลการวิจัยด้านการเรียนการสอน รูปแบบการบริหารหลักสูตรให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานสาขาวิชาปรัชญา คณะศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย พบว่า การเรียนการสอนที่สอดคล้อง เป็นรูปแบบที่จอยส์ และ วิล (Joyce and Weil, 1966: 239-253) พัฒนาขึ้นมาจากแนวคิดของกอร์ดอน (Gordon) ที่กล่าวว่าบุคคลทั่วไปมักยึดติดกับวิธีคิดแก้ปัญหาแบบเดิม ๆ ของตน

โดยไม่ค่อยคำนึงถึงความคิดของคนอื่น ทำให้การคิดของตนคับแคบและไม่สร้างสรรค์ บุคคลจะเกิดความคิดเห็นที่สร้างสรรค์แตกต่างไปจากเดิมได้ หากมีโอกาสได้ลองคิดแก้ปัญหาด้วยวิธีการที่ไม่เคยคิดมาก่อน หรือคิดโดยสมมติตัวเองเป็นคนอื่น และถ้ายิ่งให้บุคคลจากหลายกลุ่มประสบการณ์มาช่วยกันแก้ปัญหา ก็จะยิ่งได้วิธีการที่หลากหลายขึ้น และมีประสิทธิภาพมากขึ้น ดังนั้นกอร์ดอนจึงได้เสนอให้ผู้เรียนมีโอกาสคิดแก้ปัญหาด้วยแนวความคิดใหม่ๆ ที่ไม่เหมือนเดิม ไม่อยู่ในสภาพที่เป็นตัวเอง ให้ลองใช้ความคิดในฐานะที่เป็นคนอื่น หรือเป็นสิ่งอื่น สภาพการณ์เช่นนี้จะกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความคิดใหม่ๆ ขึ้นได้ กอร์ดอนเสนอวิธีการคิดเปรียบเทียบแบบอุปมาอุปมัยเพื่อใช้ในการกระตุ้นความคิดใหม่ๆ ไว้ 3 แบบ คือ การเปรียบเทียบแบบตรง การเปรียบเทียบบุคคลกับสิ่งของ และการเปรียบเทียบคำคู่ขัดแย้ง วิธีการนี้มีประโยชน์มากเป็นพิเศษสำหรับการเขียนและการพูดอย่างสร้างสรรค์ รวมทั้งการสร้างสรรค์งานทางศิลปะ

4. ผลการวิจัยด้านหลักสูตรและเนื้อหาวิชา รูปแบบการบริหารหลักสูตรให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานสาขาวิชาปรัชญา คณะศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย พบว่า รูปแบบหลักสูตรและเนื้อหาวิชาที่มีความสอดคล้องกับ นวลจิตต์ เขาวีร์ดิพงษ์ ได้ทดลองใช้รูปแบบนี้กับอาจารย์ และนักศึกษาของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล 5 วิทยาเขต เป็นเวลา 1 ภาคเรียน ในปีการศึกษา 2534 ผลการทดลองพบว่า ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ทางด้านทฤษฎีถึงขั้นความเข้าใจ คือได้คะแนนไม่ต่ำกว่า 60 %และประสบผลสำเร็จในการพัฒนาทักษะในระดับที่สามารถปฏิบัติงานให้มีคุณภาพได้ถึงเกณฑ์ที่ต้องการ รวมทั้งได้แสดงลักษณะนิสัยที่ดีในการทำงานด้วย รูปแบบการเรียนการสอนที่เป็นสากล ที่รองศาสตราจารย์

ดร. ทิศนา แคมมณี ได้นำเสนอมาทั้งหมดนี้ได้รับการพิสูจน์ ทดสอบประสิทธิภาพ และได้รับความนิยมโดยทั่วไป ส่วนรูปแบบที่พัฒนาโดยนักการศึกษาไทยนั้น ผู้ที่คิดค้นรูปแบบได้ติดตามศึกษาความก้าวหน้าทางด้านวิชาการและนำมาเผยแพร่ในวงการศึกษาไทยหรืออาจคิดค้นหรือพัฒนาจากความรู้และประสบการณ์ในการจัดการศึกษาและการเรียนรู้ กระบวนการเรียนการสอนที่ได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบและได้รับการทดลองใช้เพื่อพิสูจน์และทดสอบประสิทธิภาพแล้ว ถือว่าเป็นรูปแบบการเรียนการสอนหรือเป็นแบบแผนของการจัดการเรียนการสอนที่ผู้อื่นสามารถนำมาใช้แล้วจะเกิดผลตามวัตถุประสงค์ของรูปแบบนั้นได้ รูปแบบการเรียนการสอนส่วนใหญ่ล้วนเป็นแบบที่แปลกใหม่และน่าสนใจทั้งสิ้น สมควรที่ครูผู้สอนจะให้ความสนใจ ศึกษาให้เข้าใจแล้วนำไปทดลองใช้เพื่อปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนของตน ในการเลือกใช้รูปแบบการเรียนการสอนแต่ละรูปแบบนั้นท่านจะต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์ว่าต้องการพัฒนาผู้เรียนในด้านใดเป็นหลัก หรือต้องการเน้นด้านใด ส่วนการจัดการเรียนการสอนตามกระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบแต่ละขั้นตอนนั้น ท่านสามารถเลือกวิธีสอน และเทคนิคการสอนมาใช้ให้เหมาะสมโดยคำนึงเนื้อหาสาระ เวลา และผู้เรียน*

5. ผลการวิจัยด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ รูปแบบการบริหารหลักสูตรให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานสาขาวิชาปรัชญา คณะศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย ผลการวิจัยที่มีสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ในการพัฒนาผู้เรียนและครูมีความสอดคล้องกับ พิชญาภรณ์ ศรีหิลัง ได้ศึกษา

เรื่อง สัมฤทธิ์ผลการประกันคุณภาพภายในศึกษาเฉพาะกรณีสถานศึกษาสังกัดเทศบาลเมืองเลย

ผลการศึกษาพบว่า สภาพการบริหารการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลเมืองเลย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นถึงความสำเร็จของการบริหารการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลเมืองเลย ซึ่งมีสภาพการบริหารด้านผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในอันดับสูงสุด และสภาพการบริหารงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอยู่ในอันดับต่ำสุดการบริหารการประกันคุณภาพภายในจำแนกตามปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการทำงานด้านการได้รับการสนับสนุน จากเทศบาลเมืองเลย บุคลากรทุกท่านได้รับการสนับสนุนการดำเนินงานทุกท่านด้านการได้รับความร่วมมือจากผู้ร่วมงานสม่ำเสมอ มีสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาสูงกว่าบุคลากรที่ได้รับความร่วมมือจากผู้ร่วมงานบ่อยครั้งและนานๆ ครั้ง และบุคคลที่เคยได้รับการอบรมด้านการประกันคุณภาพการศึกษามีสภาพการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพสูงกว่าบุคลากรที่ไม่เคยได้รับการอบรมด้านการประกันคุณภาพการศึกษา***

6. ข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัย รูปแบบการบริหารหลักสูตรให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานสาขาวิชาปรัชญา คณะศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

6.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

6.1.1 รูปแบบการบริหารหลักสูตรให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานสาขาวิชาปรัชญา

*ที่มาข้อมูล: <http://student.nu.ac.th/comed402/รูปแบบการเรียนการสอน.doc>

** พิชญา ศรีหิลัง, “สัมฤทธิ์ผลการบริหารการประกันคุณภาพภายใน : ศึกษาเฉพาะกรณีสถานศึกษาสังกัดเทศบาลเมืองเลย, สารนิพนธ์ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย), 2549, 128 หน้า.

คณะศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จากผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารหลักสูตรให้เป็นไปตามเกณฑ์นั้นจะต้องมีผู้บริหารที่เข้าใจ เข้าถึงพร้อมมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาและมีเวลาศึกษาหลักสูตรใหม่ๆ เพื่อให้มีการปรับปรุงตลอดไป

6.1.2 มหาวิทยาลัย ควรมีนโยบายส่งเสริมการแก้ปัญหาเรื่องหลักสูตรที่ล้าสมัย ควรปรับปรุงใหม่ให้ทันสมัยอยู่กับโลกปัจจุบัน

6.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

จากการวิจัย รูปแบบการบริหารหลักสูตรให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานสาขาวิชาปรัชญา

คณะศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ผู้วิจัยขอนำเสนอหัวข้อของการทำวิจัยในครั้งต่อไป ดังนี้

1. ควรศึกษาบทบาทของอาจารย์ประจำหลักสูตรที่มีความสำคัญต่อการพัฒนา

2. ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยในเชิงปริมาณ ครั้งต่อไปอาจศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักธรรมเกี่ยวกับการปรับปรุงหลักสูตรและการวิจัย เพื่อใช้เป็นตัวชี้วัดผลงานวิจัยต่อไป

3. ในการศึกษา รูปแบบบริหารหลักสูตรให้เป็นไปตาม 5 ปีย้อนหลังเพื่อให้คณะได้นำมาปรับปรุงและพัฒนาต่อไป

บรรณานุกรม

หนังสือทั่วไป

- กมล ภูประเสริฐ. (2544). **การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : ทิพย์พับลิเคชั่น.
- ธีระ รุญเจริญ. (2546). **การบริหารโรงเรียนยุคปฏิรูปการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : ข้าวฟ่างปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2544). **การบริหารงานวิชาการ**. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพมหานคร ประพันธ์ สุริหาร. (2541). **หลักและระบบการบริหารการศึกษา**. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ยุวดี ศันสนียรัตน์. (2542). **การบริหารจัดการที่สถานศึกษา** (ฉบับสรุป). กรุงเทพมหานคร :โรงพิมพ์ครูสภาลาดพร้าว
- วัชรชาติ วัชรวิเศษ ณ อยุธยา. (2552). **การบริหารจัดการหลักสูตร** สืบค้นเมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2553, จาก<http://203.144.133.41/km/index.php?option=com>.
- วิจิตร ศรีสะอาด. (2550). **การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน**. กรุงเทพมหานคร :โรงพิมพ์ครูสภา,2542.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลยเขต 2. **ข้อมูลพื้นฐานการศึกษา**. กลุ่มบริหารงานบุคคล.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. **คู่มือการบริหารสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล**. (2546). กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์
- อรพรรณ พรสีมา. (2546). สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. กระทรวงศึกษาธิการ.
- รูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. ตัวอย่างประสบการณ์ที่คัดสรรโรงเรียนในโครงการโรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน.** ห้างหุ้นส่วนวิทีซีคอมมิวนิคชั่น สุขุมวิท 65 พระโขนงเหนือวัฒนา : กรุงเทพมหานคร.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2544). **การศึกษาแนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Management)**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ครูสภา.
- วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์**
- จำนง เวทย์ประสิทธิ์. (2545). “การศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกระบี่” ปรินญาณิพนธ์ปริญญาการบริหารมหาบัณฑิต.บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒสงขลา.
- ไพรัช หงส์เทียบ. (2544). “การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาที่ส่งต่อการจัด การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5” วิทยานิพนธ์ปริญญาการบริหารมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สรกฤษ สิงห์งาม, (2551). **การบริหารวิชาการตามแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียน ในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 2,ศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.**

- สกล สัตยธรรม, (2550). “สภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในฝันสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงตราเขต1”,ปริญญาานิพนธ์ปริญญาการบริหารมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สมุทร ชำนาญ. (2546).การพัฒนาแบบการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน.วิทยานิพนธ์ปริญญาการบริหารดุขภูบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สัญญา พันธไชยา. (2545).“ปัจจัยที่เอื้อต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น” วิทยานิพนธ์ปริญญาการบริหารมหาบัณฑิต.บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

